

§ 143

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Otso Kivekkään toivomusponnosta selvittää mahdollisuuksia luoda ulkotiloihin enemmän paikkoja, jotka soveltuvat nuorten hengailuun

HEL 2023-005756 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata erillisen selvityksen tekemistä mahdollisuuksista nuorten hengailupaikkojen lisäämiseksi. Lautakunta kannattaa toivomusponnossa esitetyn näkökulman huomioimista menossa olevassa palveluverkkotyössä ja muussa toimialan työssä.

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta luoda ulkotiloihin enemmän paikkoja, jotka soveltuvat nuorten hengailuun. Hengailupaikkojen ei tarvitse olla vain hengailua varten tehtyjä, vaan hengailun mahdollisuutta voidaan tukea muun rakentamisen yhteydessä. Olennaisimmat hengailupaikan varusteet ovat jonkinlainen katos, jonkinlaisia istumapaikkoja ja jotain tekemistä.

Nuorten ulkotilat, jotka ovat heille sopivia ja joihin he kokevat olevansa tervetulleita, ja mahdollisuus luoda ulkotiloihin tällaisia tiloja lisää, on tärkeä ja edelleen edistämistä vaativa asia. Erillisen selvityksen tekeminen nuorten hengailupaikkojen mahdollisuuksien lisäämiseksi ei ole tarpeellinen, koska tällä hetkellä toteuttavilla tavoilla saadaan suoraan sekä nuorilta että heidän kanssaan toimivilta työntekijöiltä tietoa tarpeista hengailupaikoille. Esimerkiksi nuorisopalvelukokonaisuuden osallistuva budjetointi Nuorten budjetti tavoittaa vuosittain yli 10 000 12–17-vuotiasta nuorta. Nuorten budjetin kyselyssä on kysytty vuosina 2022 ja 2023, mitä nuoret haluaisivat parantaa asuinalueellaan. Tässä yhteydessä nuoret ovat nostaneet esiin toiveita erilaisista nuorten tiloista ja hengailupaikoista. Samoin kolme kertaa vuodessa nuorisopalvelukokonaisuudessa kerättävä henkilökunnan kokemustieto nostaa esille näitä tarpeita. Nuorilta ja henkilökunnalta saatava tieto nostaa esiin myös ratkaisuehdotuksia nuorten hengailuun sopivista tiloista.

Nuorisopalvelukokonaisuudella on erilaisia nuorisotiloja Helsingissä noin 70 eri puolilla Helsinkiä ja ne tarjoavat monipuolisia palveluja erikäisille lapsille ja nuorille, erityisesti noin 10–18-vuotiaille. Nuorisopalvelujen palveluverkkoon kuuluu myös monipuolisia ulkotiloja, kuten Pihlajamäen nuorisopuisto, joissa on mahdollista viettää aikaa myös toiminta-aikojen ulkopuolella. Syötävä puisto ja Kumpulan koulukasvitar-

10.10.2023

ha ovat esimerkkejä etenkin kesäaikaan auki olevista paikoista, joissa on monipuolista toimintaa nuorille. Samoin Fallkullan kotieläintila tarjoaa laajan piha-alueen monenlaiseen käyttöön. Joidenkin nuorisotilojen yhteydessä on myös piha-alueita, ja joiden suunnittelusta vastaa pääosin kaupunkiympäristön toimiala.

Palveluverkkosuunnittelun kehittäminen on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yksi keskeisistä vuosina 2023–2024. Suunnittelua pyritään tekemään jatkossa aiempaa tietoperustaisemmin ja analyysiosaamista halutaan parantaa. Palveluverkkosuunnittelulla pyritään siihen, että palvelua tarjotaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen. Kehittämisessä pyritään ensi vaiheessa muodostamaan riittävä kokonaiskäsitelmä palveluverkon nykytilasta. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että olemassa olevien nuorten koontumis- ja harrastustilojen ja tulevien toimipisteiden muodostamaa verkkoa tarkastellaan suhteessa alueelliseen väestönkehitykseen, lasten ja nuorten määrään ja sosioekonomisiin indikaattoreihin. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lisäksi monet muut tahot järjestävät vapaa-ajan toimintaa nuorille ja tiloja, joissa nuoret voivat viettää aikaa ja harrastaa. Nämä tietotarpeet pyritään myös huomioimaan käynnissä olevassa palveluverkkosuunnittelun kehittämistyössä. Vuonna 2024 palveluverkkosuunnittelun toimintamallin kehittäminen on toimialan sitova tavoite ja etenemisestä raportoidaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa muun muassa talousarvion toteutumisen yhteydessä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan hallinnoimien tilojen lisäksi koulujen ja päiväkotien pihat sekä leikkipuistot ovat nuorten suosimia paikkoja, joissa nuoret viihtyvät myös vapaa-ajallaan, iltaisin ja viikonloppuisin aikaa viettäen ja kavereita tavaten. Ne ovat paikkoja, jotka ovat helsinkiläisiä nuoria lähellä ja siten helposti saavutettavissa. Hengailun kaltaisen toissijaisen käytön huomioiminen jo suunnitteluvaiheessa olisi perusteltua, koska näin voitaisiin kenties löytää suunnitteluratkaisuja, jotka vähentäisivät vahingontekoa ja muita lieveilmiöitä ja lisäisivät paikkaan liittyvää omistajuuden tunnetta. Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii kaupunkiympäristön suunnittelusta ja kehittämisestä, ja se myös vastaa kaupungin tilaomaisuuden hallinnasta.

Useimmissa liikuntapuistoissa on nykyisellään ulkoalueita, jotka eivät ole varattavia ja siten käytettävissä spontaaniin toimintaan, kuten esimerkiksi koripallon pelaamiseen kavereiden kanssa. Koripallokentät ja monitoimiareenat tarjoavat tekemistä kaikenikäisille helsinkiläisille, mikäli tuo omat välineet mukanaan. Tärkeää hengailun mahdollistamisen osalta on tuoda mielekästä tekemistä nuorten jo ennestään suosimiin paikkoihin, jossa nuoret voivat kokea olevansa tervetulleita, ja joissa toisaalta turvalliset aikuiset ovat tarvittaessa saatavilla ja näköpiirissä. Nuorten omien tarpeiden ja toiveiden kuuleminen on tärkeää sijoittu-

mista suunniteltaessa. Keskeisenä tietolähteenä toimii edellä mainittu Nuorten Budjetin tiedonkeruu. Lisäksi esimerkiksi Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyssä kysytään nuorilta näkemystä oman alueen oleskelutilojen riittävydestä.

Skeittipaikat edistävät nuorten liikuntamahdollisuuksia ja niitä koskeva Helsingin skeittipaikkalinjaus ja -ohjelma 2022–2032 hyväksyttiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa 17.1.2023 ja kaupunkiympäristölautakunnassa 13.12.2022. Skeittaukseen liittyy sosiaalinen ulottuvuus, eli lajia harrastetaan usein kavereiden kanssa sekä skeittipaikoilla että spontaanisti kaupunkiympäristössä. Ohjelman mukaan tavoitteena on skeittipalvelun alueellinen tasapuolisuus. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa leikkipuistojen yhteydessä olevista pienimuotoisemmista lähiskeittipaikoista sekä kooltaan vähän suuremmista paikallisista skeittipuistoista. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuuden sekä nuorisopalvelukokonaisuuden vastuulla ovat pääsääntöisesti suuret skeittipuistot.

Pysyvämpien hengailuun sopivien ulkotilojen lisäksi on mahdollista tuottaa väliaikaisia, kevyempiä ratkaisuja, jotka mahdollistavat lasten ja nuorten hengailun. Kaupunkiympäristön toimialalta saadun tiedon mukaan esimerkiksi Kannelmäen nuorisotalon edessä on lasten ja nuorten toiveesta tuotu väliaikaiset, siirrettävät kalusteet, jotka luovat mahdollisuuden istuskella nuorisotalon edustalla erityisesti lapsille ja nuorille osoitetulla paikalla. Väliaikaiset kalusteratkaisut mahdollistavat myös tilan toimivuuden ja käyttöasteen testaamisen. Kyseisellä paikalla on tarve muuttaa ympäröivän Sitratorin dynamiikkaa ja ottaa tilaa erilaisille käyttäjäryhmille. Kokeilulla testataan myös sitä, miten hyvin tämänkaltaisen interventio vastaa tähän tarpeeseen. Vastaava kokeilu on menneillään myös Kontulan kirjaston edessä, jonne on osoitettu erityisesti lapsille tarkoitettu oleskelupaikka, joka tarjoaa myös suojaa sateelta ja paahteelta. Molemmissa kokeiluissa on hyödynnetty placemaking-menetelmiä ja toteutukset on suunniteltu yhteiskehittämällä ratkaisuja lasten ja nuorten kanssa.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 09 310 71596
sini.perho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kivekäs Otso, toivomusponsi, Kvsto 26.4.2023

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Fredriksberg, Konepajankuja 3
Helsinki 00510

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI93 2001 1800 2050 59
Alv.nro
FI02012566

10.10.2023

Asia/7

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 3.11.2023 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Otso Kivekkään toivomusponnosta selvittää mahdollisuuksia luoda ulkotiloihin enemmän paikkoja, jotka soveltuvat nuorten hengailuun. Toivomusponsi on kokonaisuudessaan liitteenä.

Toivomusponnosta on pyydetty lausunto myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta ja kaupunkiympäristölautakunnalta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 09 310 71596
sini.perho(a)hel.fi

Liitteet

1 Kivekäs Otso, toivomusponsi, Kvsto 26.4.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano